

Innowacja pedagogiczna

Bajkoterapia – opowieści, które pomagają i uczą

Ewelina Filipeczak, nauczyciel bibliotekarz

Nazwa placówki: Integracyjna Szkoła Podstawowa nr 67 im. Janusza Korczaka w Łodzi

Tytuł innowacji: „*Bajkoterapia – opowieści, które pomagają i uczą*”

Rodzaj innowacji: programowo-metodyczna

Data wprowadzenia: 01.09.2025 r.

Czas trwania innowacji: 01.09.2025 - 31.05.2026

Zakres innowacji:

- innowacją zostaną objęci uczniowie klas I w Integracyjnej Szkole Podstawowej nr 67;
- zajęcia będą się odbywały jeden raz w miesiącu lub w zależności od potrzeb popartych obserwacją uczniów;
- innowacja realizowana będzie podczas zajęć dydaktyczno- wychowawczych;
- innowacja metodyczna polegać będzie na zastosowaniu nowego rodzaju zajęć opartego na bajkoterapii, który pomoże w rozwiązywaniu problemów emocjonalno- społecznych uczniów, przy zastosowaniu różnorodnych metod, form i środków;
- bajki będą czytane zarówno przeze mnie, jak i uczniów starszych klas, oraz przez nauczycieli;
- podczas zajęć zostaną wykorzystane głównie bajki terapeutyczne wydawnictwa: Psychologiadziecka.org, autorstwa Jolanty Rypień-Wilczek, oraz karty narracyjno-obrazkowe z bajkami terapeutycznymi do Teatryku Kamishibai.

Cele innowacji:

Cele ogólne:

- wspieranie rozwoju emocjonalnego i społecznego dzieci poprzez wykorzystanie bajkoterapii,
- kształtowanie empatii, umiejętności komunikacyjnych i współpracy w grupie,
- budowanie poczucia bezpieczeństwa i akceptacji wśród uczniów,
- wspieranie dzieci w budowaniu pozytywnego obrazu siebie,

Cele szczegółowe:

- kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów emocjonalnych i radzenia sobie z trudnymi sytuacjami,
- niwelowanie lęków i napięć,
- wzbogacenie słownictwa i wyobraźni dzieci dzięki obcowaniu z literaturą.
- kształtowanie nawyku słuchania i opowiadania,
- wypracowanie przez dzieci własnych sposobów i umiejętności radzenia sobie z takimi emocjami jak smutek, strach, zazdrość, złość, gniew,
- budowanie pozytywnego obrazu siebie i świata,
- promowanie wartości takich jak przyjaźń, tolerancja, uczciwość i szacunek dla innych,
- rozwijanie umiejętności wypowiadania się przez sztukę,
- rozwijanie wyobraźni, wrażliwości, empatii poprzez przebywanie dzieci w świecie bajki i wchodzenie w role literackie będące wzorem wychowania i etyki,
- wspieranie rozwoju osobowości dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- kształtowanie umiejętności współdziałania w zespole, skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach,
- rozwijanie umiejętności posługiwania się technikami i formami plastycznymi,
- kształtowanie umiejętności koncentracji uwagi,

Metody pracy:

- podające
- działania praktycznego
- ekspresyjna
- poszukujące
- aktywizujące

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa
- zespołowa

Forma realizacji

- cykliczne zajęcia z wykorzystaniem bajek terapeutycznych,
- dyskusje i rozmowy na temat przesłań płynących z bajek,
- warsztaty plastyczne, teatralne i literackie inspirowane bajkami,
- Tworzenie przez uczniów własnych opowiadań i ilustracji.

INNOWACJA PEDAGOGICZNA: *Bajkoterapia – opowieści, które pomagają i uczą.*

Wstęp

Współczesne dzieci dorastają w świecie pełnym bodźców, wyzwań i emocji, które często trudno im zrozumieć i nazwać. Coraz częściej uczniowie mierzą się z napięciem emocjonalnym, trudnościami w relacjach rówieśniczych czy poczuciem niepewności. W takich warunkach szczególnego znaczenia nabierają metody pracy dydaktyczno-wychowawczej wspierające rozwój emocjonalny i społeczny dzieci.

Bajkoterapia jako część składowa biblioterapii, to forma pracy, która poprzez kontakt z odpowiednio dobranymi opowieściami terapeutycznymi pozwala dziecku przeżywać sytuacje zbliżone do jego własnych doświadczeń, uczyć się nowych sposobów radzenia sobie z problemami i odkrywać świat wartości. Dzięki identyfikacji z bohaterami bajek uczniowie mogą lepiej rozumieć swoje emocje, rozwijać empatię i poczucie własnej wartości, a jednocześnie uczyć się wyrażania uczuć w bezpieczny sposób.

Innowacja *Bajkoterapią – opowieści, które pomagają i uczą* powstała z myślą o wsparciu uczniów w rozwoju emocjonalnym, społecznym i moralnym oraz budowaniu atmosfery wzajemnego zrozumienia i akceptacji w środowisku szkolnym. Ma ona na celu kształtowanie pozytywnego obrazu ucznia, rozwijanie pewności siebie oraz umiejętności radzenia sobie z trudnościami i niepowodzeniami oraz wzmacnianie umiejętności społecznych dzieci, takich jak współpraca, empatia i rozwiązywanie konfliktów, co przekłada się na ich zdrowy rozwój emocjonalny i społeczny. Innowacja poprzez bajki terapeutyczne i różnorodne aktywności wspiera dzieci w odkrywaniu swoich mocnych stron, co przyczynia się do budowania ich poczucia wartości i wiary we własne możliwości.

Bajki terapeutyczne stanowią ważny element innowacji. Wraz z ćwiczeniami pozwalają na bezpieczne przepracowanie trudnych emocji, a także naukę akceptowania porażek i dążenia do sukcesów w zdrowy sposób. Wykorzystanie postaci zwierząt, które przeżywają różnorodne

przygody i zmagają się z wyzwaniami, pozwala dzieciom na łatwiejsze identyfikowanie się z bohaterami i odnalezienie w ich historiach odniesienia do własnych doświadczeń. Ciepło, mądrość i empatia bohaterów bajek pomagają dzieciom dostrzegać, że każde wyzwanie, z którym się spotkają, może być okazją do nauki i rozwoju.

Wprowadzenie tej innowacji odpowiada na potrzeby współczesnej edukacji, która powinna uwzględniać rozwój emocjonalny dzieci obok umiejętności intelektualnych oraz potrzebę wsparcia dzieci w edukacji wczesnoszkolnej.

Przewidziane osiągnięcia:

Wpływ na uczniów:

- Zapewnienie harmonijnego rozwoju społeczno – emocjonalnego.
- Kształtowanie zdolności koncentracji i skupienia uwagi.
- Kształtowanie umiejętności wyrażania swoich myśli, emocji, przeżyć w sposób społecznie akceptowany.
- Nabywanie większej pewności siebie i poczucia własnej wartości.
- Poprawa komunikacji swoich potrzeb i nawiązywanie interakcji z otoczeniem.
- Doskonalenie umiejętności werbalizowania treści utworu.
- Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, lękowych.
- Niwelowanie agresywnego zachowania wobec innych dzieci, rodziców oraz samych siebie.
- Umiejętne rozwiązywanie problemów i uwrażliwienie na problemy innych.
- Rozwijanie wyobraźni.

Wpływ na pracę szkoły:

- Rozwój bazy dydaktycznej oraz metod i form pracy.
- Uatrakcyjnienie i efektywne zagospodarowanie czasu.
- Podnoszenie jakości pracy szkoły poprzez podnoszenie jakości podejmowanych działań.
- Wykorzystanie walorów terapeutycznych literatury dziecięcej w pracy wychowawczo–dydaktycznej.
- Zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa i rozwoju społeczno – emocjonalnego.

Podsumowanie

Innowacja pedagogiczna *Bajkoterapia – opowieści, które pomagają i uczą* ma na celu wzmocnienie poczucia własnej wartości u najmłodszych, co jest kluczowe dla ich zdrowego rozwoju emocjonalnego i społecznego. Poprzez bajki terapeutyczne, ćwiczenia i karty pracy, dzieci będą miały okazję rozwijać swoje umiejętności radzenia sobie z trudnościami, wyrażania emocji, współpracy w grupie i podejmowania wyzwań. Innowacja ma na celu stworzenie przestrzeni, w której dzieci uczą się, że są wartościowe, potrafią osiągać cele i radzić sobie z niepowodzeniami.

Treści programowe:

Innowacja zawiera następujące treści Podstawy Programowej:

1. **Rozwój emocjonalny dzieci** – rozpoznawanie i wyrażanie emocji, nauka radzenia sobie z trudnymi uczuciami oraz wspieranie poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego.
2. **Poczucie własnej wartości i pewność siebie** – budowanie pozytywnego obrazu siebie, umiejętność radzenia sobie z porażkami oraz wzmacnianie wiary we własne możliwości.
3. **Zdolności społeczne i współpraca** – rozwijanie umiejętności pracy w grupie, dzielenie się pomysłami, słuchanie innych oraz rozwiązywanie konfliktów w sposób konstruktywny.
4. **Radzenie sobie z trudnościami** – kształtowanie elastyczności, pozytywnego podejścia do porażek i umiejętności dostrzegania szans w trudnych sytuacjach.
5. **Praca z tekstem literackim – bajki terapeutyczne** – wykorzystanie bajek do pracy nad emocjami i wartościami, takimi jak odwaga, przyjaźń, empatia i współpraca.

Te treści wspierają rozwój emocjonalny dzieci, ucząc je, jak radzić sobie z wyzwaniami, budować pewność siebie i pozytywne relacje z innymi.

Harmonogram innowacji *Bajkoterapia – opowieści, które pomagają i uczą*

1. **Wrzesień:** Wprowadzenie do innowacji.
Spotkanie z uczniami, prezentacja idei bajkoterapii. Rozmowa o emocjach i oczekiwaniach.
2. **Październik:** Odkrywam swoją wyjątkowość
Tytuł bajki: „Lustro małego lisa”
Wspieranie dzieci w odkrywaniu swoich mocnych stron oraz budowanie pozytywnego obrazu siebie. Dzieci uczą się, że każdy jest wyjątkowy na swój sposób.

3. **Listopad:** Nauka radzenia sobie z porażką
Tytuł bajki: „Panda, która nauczyła się przegrywać”
Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z porażkami i trudnościami. Dzieci uczą się, że porażka jest częścią procesu nauki i nie należy się jej bać.
4. **Grudzień:** Jestem ważny dla innych
Tytuł bajki: „Serduszko przyjaźni małej sówki”
Budowanie poczucia własnej wartości poprzez docenienie roli, jaką dziecko odgrywa w życiu innych. Uczenie dzieci empatii, pomocy innym oraz bycia dobrym przyjacielem.
5. **Styczeń:** Moje emocje są ważne
Tytuł bajki: „Kolorowe emocje małego kameleona”
Pomoc dzieciom w rozumieniu i wyrażaniu swoich emocji. Uczenie, że każda emocja jest ważna i może być zdrowo wyrażana, co pomaga w lepszym rozumieniu siebie i innych.
6. **Luty:** Odwaga i pewność siebie
Tytuł bajki: „Mały lew i wielka odwaga”
Wzmacnianie poczucia pewności siebie i odwagi u dzieci. Uczenie, jak pokonywać swoje lęki i motywować się do działania, mimo obaw.
7. **Marzec:** Odwaga i radzenie sobie ze strachem
Tytuł bajki: „Bajka o kotku, który bał się ptaków”
Odkrywanie własnych talentów i przewyżczanie nieśmiałości.
8. **Kwiecień:** Poczucie własnej wartości
Tytuł bajki: „Bajka o chłopcu, który chciał być duży”
Wzmacnianie poczucia własnej wartości. Uczenie, że pomaganie innym i bycie dobrym człowiekiem można stać się wielkim.
9. **Maj:** Lęk przed nieznanym
Tytuł bajki: „Letni obóz Mateusza”
Pomoc dzieciom w przewyżczaniu lęku, odkrywaniu nowych możliwości i budowaniu pewności siebie.

Ewaluacja:

1. Ewaluacja bieżąca (w trakcie projektu)

- Obserwacja zachowania uczniów podczas zajęć – poziom zaangażowania, chęć wypowiedzania się, współpraca w grupie.
- Krótka rozmowa po zajęciach – pytania typu: „Co najbardziej Ci się podobało?”, „Czego się dziś nauczyłeś?”, „Jak się czułeś podczas bajki?”.
- Prace plastyczne i twórcze uczniów jako forma wyrażania emocji i refleksji.

2. Ewaluacja końcowa (podsumowanie projektu)

- Ankieta dla uczniów w prostej formie (np. buźki do zaznaczenia: smutna – obojętna – wesoła) oraz krótkie pytania: „Moja ulubiona bajka”, „Czego się nauczyłem”.
- Arkusz refleksji dla nauczyciela prowadzącego – co się sprawdziło, co warto zmienić, jakie były reakcje uczniów.

3. Ewaluacja rezultatów

- Analiza, czy osiągnięto cele:
 - Czy uczniowie lepiej rozpoznają i nazywają emocje?
 - Czy poprawiła się atmosfera w klasie (mniej konfliktów, więcej współpracy)?
 - Czy dzieci częściej sięgają po książki i bajki?
- Dokumentacja działań: zdjęcia, prace dzieci, notatki z zajęć, wystawa lub teatrzyk podsumowujący.

Działania te pomogą wyciągnąć wnioski, zaplanować pracę i ewentualnie zmodyfikować metody pracy.